

servicefaciliteter og mulighederne for at finde en passende bolig.

Når befolkningssammensætningen betragtes på kommuneniveau, ses det, at særligt udkantskommunerne har mange ældre. Også gruppen

af personer i alderen 46-64 år er forholdsvis stor, hvilket betyder at udkantskommunerne på sigt kan forvente en større ældreandel. Samtidig er der forholdsvis færre i alderen 17-45 år i disse kommuner.

Det er vigtigt at være opmærksom på den befolkningstilbagegang, som præger landdistrikterne i udkantskommunerne. Befolkningstilbagegangen er i sig selv en udfordring og bør imødegås, men ændringer i befolkningssammensætning kan endvidere stille betydelige krav til prioritering og omprioritering i det lokale serviceudbud fra kommunen.

Uddannelsesniveaueet i hele landet som helhed er steget, og den relative stigning i landdistrikternes uddannelsesniveau i forhold til byområderne i løbet af de seneste 10 år har stort set været identisk. Det generelle uddannelsesniveau i landdistrikterne er dog stadig lavere end i byområderne. Således er der i landdistrikterne 42

pct., som kun har en grunduddannelse. I byområderne har 33 pct. en grunduddannelse. 36 pct. i landdistrikterne har en erhvervsfaglig uddannelse og 16 pct. har en videregående uddannelse. I byområderne er der 34 pct. med en erhvervsfaglig uddannelse, mens 21 pct. har en videregående uddannelse.

En varieret befolkningssammensætning er et vigtigt element i en positiv landdistriktsudvikling. Herudover er det en udfordring for landdistrikterne ikke at sakke bagud mht. uddannelsesniveau, men tværtimod tilnærme det til byens.

En grundlæggende forudsætning for at skabe levedygtige landdistrikter er en positiv befolkningsudvikling. Landdistrikterne og landkommunerne har en helt konkret mulighed for at øge befolkningen ved at tiltrække og fastholde flere indvandrere og efterkommere fra tredjelande. Siden 1996 er der, om end fra et beskedent udgangspunkt, sket en markant stigning i andelen af indvandrere og efterkommere i udkants- og landkommunerne. Det skyldes ikke mindst, at landets nyankomne flygtninge siden 1999 er blevet fordelt mellem landets kommuner efter geografiske kriterier.

Det er dog i udgangspunktet svært for de små kommuner at fastholde flygtninge. Erfaringerne fra perioden inden 1999 viser, at flygtningene ofte vælger at flytte til den nærmeste større

by. Integrationsloven fra 1999 sigter mod at fastholde flygtninge i modtagekommunen i tre år, men det er dog endnu ikke muligt at vurdere effekten heraf. Flytning inden for kommunegrænsen i treårsperioden har ingen økonomiske konsekvenser for flygtningene. Det betyder at nogle flygtninge, som placeres i landsbyer hurtigt vælger at flytte ind til kommunens hovedby. Noget tyder derfor på, at det kræver en ekstra indsats af lokalsamfundet, hvis flygtningene skal trives i landdistrikterne. Enkelte kommuner har etableret et samarbejde med de frivillige organisationer for at integrere flygtningene i lokalmiljøet. Erfaringerne fra dette samarbejde er generelt gode. Bilag 4 (ikke optrykt her) beskriver en undersøgelse af integration af flygtninge i landkommuner og mindre bykommuner.

Udfordringen for landdistrikter og landkommuner er at sikre en god integration, således at flygtningene både i og efter endt introduktionsprogram kan fastholdes her.

3.3 Erhvervsstrukturen

Selv om landbrugets erhvervsmæssige betydning i landdistrikterne har været aftagende igennem mange år, er erhvervet stadig meget væsentligt for landdistrikterne og i landdistriktsudviklingen fremover.

Landdistrikterne er endvidere domineret af små og mellemstore virksomheder, og i forhold

til byområderne er der flere beskæftigede inden for fremstillingsvirksomhed samt bygge- og anlægssektoren. Samlet er landdistrikterne præget af erhverv, som er forholdsvis konjunkturfølsomme. Der er derfor behov for, at der fokuseres på at skabe alternative beskæftigelsesmuligheder i landdistrikterne.